

Д Е Е БЪЛГАРИСТИКАТА?

Сн. Деница Добрева
Худ. оформление: Таня Дечева, Николай Генов

БЪЛГАРИСТИЧНИТЕ ЧЕТЕНИЯ В СЕГЕД – ПРАЗНИК ЗА

БЪЛГАРИСТИКАТА

Елена Крейчова

Масариков университет в Бърно

В унгарския град Сегед на 8-ми и 9-ти юни 2017 година протече международната конференция „Българистични четения – Сегед 2017“, организирана от Института по славянски филологии към Сегедския университет с подкрепата на Българското самоуправление в Сегед и Дружеството на приятелите на България. Този международен българистичен форум, протекъл под надслова „Veritas – Virtus – Libertas... Или където знанието и предизвикателството се срещат“, беше истински празник за българистиката и важна централноевропейска среща на филолози от редица университети и научни институции.

Университетът домакин е важен научен и културен център в Южна Унгария, той има 12 факултета и повече от 150 специалности в областта на хуманитарните, природо-математическите, медицинските и други науки. В Сегед следват около 25000 студенти, като Сегедският университет е на второ място по популярност сред кандидат-студентите в Унгария. Във висшето учебно заведение учат и много чужденци, тъй като университетът е с международен авторитет и известност. Той е и един от двата университета в Унгария (заедно с Будапещенския университет „Лоранд Йотвьош“), в които съществува специалност „Българска филология“, като в Сегед тя се изучава от 1993 година. Развитието на българската филология е един от приоритетите на Института по славянски филологии в Сегедския университет, за което свидетелстват и тазгодишните пети българистични четения с международно участие (традицията на тези четения започва през 2007 година, следват международни конференции през 2009, 2011 и 2015 година), преминали при голям интерес и високо научно равнище.

В научния форум взеха участие учени от България, Унгария, Чехия, Полша, Норвегия, Сърбия и Словакия, като броят участниците надхвърли 70 души. Най-много

бяха учените от България, като имаше представители на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Югозападния университет „Неофит Рилски“, Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, Бургаския университет „Проф. д-р Асен Златаров“ и на Българската академия на науките. От Чехия имаше представители от Масариковия университет в Бърно и Чешката академия на науките, от Словакия от университета „Коменски“ в Братислава, от Полша от Ягелонския университет в Краков, Шльонския университет в Катовице и Университета в гр. Лодз, от Университета в Нови Сад, Сърбия, и от Университета в Осло, Норвегия. Участието на унгарски специалисти-българисти също беше многобройно – както на филолози от Сегедския университет, от Будапещенския университет „Лоранд Йотвъш“, така и на специалисти от Западноунгарския университет в Сомбатхей.

Конференцията започна с приветствено слово на проф. Михай Кочиш, ръководител на Института по славистика, и на проф. Михал Сайбели, декан на Факултета по хуманитарни науки към Сегедския университет. Откриването на конференцията бе уважено и от присъствието на НП Уляна Богданска, посланик на Република България в Унгария, и на Олга Попова, директор на Българския културен институт в Будапеща. Пленарният доклад на откриването на конференцията на доц. Ищван Феринц от Сегедския университет беше посветен на изтъкнатия унгарски българист Имре Тот и на неговия принос за българистиката.

Докладите бяха разпределени в няколко секции: *Езикознание, История на българския език, Литературознание и Фолклор и културология.*

В секцията *История на българския език* прозвучаха докладите на Михай Кочиш *К истории слова венг. huszár*, на Елжбиета Солак *Ден(н)ица или Луцифер – из българския просвещенски речник*, на Габор Балаж *Как да се интерпретира понятието „продуктивност“ в историческата морфология?*, на Маринела Младенова *Кирило-Методиевата проблематика в изследванията на унгарските слависти*, на Ищван Пожган *Сочетания количественных числительных с относящимся к ним словами в Марианском Евангелии*, на Иван Петров *Наблюдения върху лексемата „оужасъ“ в средновековната българска книжнина.* В секцията *Фолклор и културология* бяха представени следните доклади: Радост Железарова *Стереотипните представи за България и българите в миналото и днес – реални и митологични*, Кристина Менхарт *Кръщение, прощъпулник и Бабин ден – ритуали на социализация на малките деца в България и Унгария*, Ласло Мод *Migration of Horticulturists from Bulgaria to Szentes*

Region (1875-1947), Чаба Шарнян Топос дeрева в славянскои мифологическои традиции, Елизавета Капинова Методика използoвания учебногo филъма к обучении българскому язъку как иностранному, Маргарита Терзиева Литературните екранизации в българското кино през 1915-1948 г. и техните сценаристи от гледна точка на кинодидактиката, Венцислав Божинов Обучението по литература в България в контекста на антропологията.

В секцията *Литературознание* докладите бяха изключително разнообразни: Марцел Черни *Чешки сюжети в биографията на Я. Язова*, Моника Фаркаш Барати *Преводна рецепция на българската литература в Унгария през първата половина на ХХ век*, Елена Борисова *Прекрасен ли е прекрасният нов свят?*, Магдалена Питлак *Да превеждаш „непреводимо“: Странични бележки към превода на „Възвишение“ на Милен Русков*, Иван Русков *Кога е време за биография на Ботев?*, Мила Кръстева *(Не)възможни изображения на Преподобни Паусий Хилендарски – фактите срещу фикцията*, Татяна Ичевска *Домът като пространство на болестта в разказа на Георги Стаматов „Малкият Содом“*, Камен Михайлов *Книголюбите в българско 14-19-век: Статистика, класификация, коментар*, Юлиан Жилиев *Съвременната българска поезия.*

Най-многобройно участие имаше в езиковедската секция, като имаше редица доклади, посветени на фразеологията, словообразуването, най-новите явления в съвременния български език, свързани с процесите на глобализация и дигитализация на съвременния свят. На фразеологизмите в българския език бяха посветени докладите на Павел Крейчи *Топонимни компоненти в българската фразеология*; на Мария Жерева *Модел на културната интерпретация на българските фразеологизми*, на Мария Дудаш *Чувствата в българските и унгарските фразеологизми*, Галина Молхова *Антрополингвистичен аспект на метафоризацията във военната лексика.* На актуалните теми за българския език и неговата употреба в интернет бяха посветени следните доклади: Биляна Тодорова *Оказионализмите в компютърно опосредствената комуникация*, Надежда Сталянова *Интернет – място за свободно изразяване на мнение или на политическа коректност*, Катя Исса *Българския език и езиковата глобализация*, София Мицова *Кой задава правописната норма във Фейсбук?*, Илияна Генов-Пухалева *Още по въпроса за участието на съвременния български език в езикови съюзи*, Елена Крейчова *Агресия и езикова агресия*; на словообразуването бяха посветени следните доклади: Савелина Банова

Задължителност и вариативност при избора на конкуриращи се граматически форми в българския език, Цветанка Аврамова *Проява на езиковата икономия в словообразуването на съвременния български език*, Людмила Кирова *Прагматични аспекти на устната реч: Словообразуване на глаголи*, Божана Нишева *Към въпроса за универбизацията в българския и чешкия език*. Другите лингвистични доклади, посветени на реализацията на различни граматични категории и на други интересни лингвистични проблеми, бяха следните: Радостина Колева *Относно формалната и семантична немаркираност при категорията род в българския книжовен език*, Окано Канаме *Сръбски и български глаголи за ротация в светлината на лексикалната типология*, Ина Вишоградска *Унгарска дескриптивна граматика за българи: параметри и концептуални вариации*, Йовка Тишева – Хетил Ро Хауге *Предикативна посесивност от комитативен тип в български и норвежки*, Юлия Мазуркевич-Сулковска *Bulgarska terminologia techniczna (v porównaniu z terminologią polską i rosyjską)*, Кристияна Симеонова *За някои проблеми пред българската терминологична лексикография, свързани със специфичните особености при лексикографското представяне на термините и терминоелементите в терминологичен речник*, Сенем Конедарева *Духовни глас, Български църквени песни и Банатски молитви – три ценни издания от книжовното наследство на банатските българи*, Атанаска Атанасова *Корпусно базирани подходи в българската неография – приложение, резултати, перспективи*, Вероника Келбечева *Културно многообразие в българските преводи на *potina plantarum* (наименования на растения) при изучаване и преподаване на специализирани фармацевтични термини с латински произход*, Гергана Падарева-Илиева *Мястото на частицата „ли“ в съвременната българска реч*, Красимира Чакърлова *Езикови средства за изразяване на каритивна семантика в съвременния български език*, Галина Петрова *Концептуализация и структурна специфика при обозначаване на перцепция в българския език*.

Освен чисто научния принос трябва да подчертаем и изключителното значение на тазгодишните българистични четения в Сегед за развитието на международното и междуинституционалното сътрудничество, за личните научни контакти между специалистите-филолози българисти в централноевропейски контекст, за развитието на лингвистичните, литературоведските и културноисторическите българистични изследвания.

Водещ на рубриката: Кристиян Янев